ԿՈՎԿԱՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Երկրորդ տարի 26 Յուլիսի 1847 Համար 30

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀՐԱՄԱՆՔ.

Թագաւոր Կայսրն, զիջեալ ընդ առաջարկութիւն Տ. Փոխարքային Կովկասու, և Է. դասթիւն Կովկասեան Կորպուսի, Նորին Պայծառութեան Հրամայել, զի թէ ընակիչք այսր կողմանց Կովկասու հարկատուք, կամ զատուցեալ և կամ զօրականութիւն [illegible] ... [illegible] Կայսերութեան կացցեն ընդ հարկաւ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՔ.

ԿՈՎԿԱՍ.

Թիֆլիս. Յուլիսի 21. [illegible] ... 'ի 21 յուլիսի ... [illegible]

[illegible]

'Ի 22 յուլիսի, 'ի յերեկոյեան [illegible] ... [illegible]

Յուլիսի 23. [illegible] ... [illegible]

[illegible]

Համբաւ եհաս 'ի հեռաւոր ... [illegible]

նորա չէ ուղղած զգայն. զի 'ի չարից ախտացելոց-
մին Հայոց մեռանի, բոկ Ձերեր ազգաց զօրա-
նան 'ի կեանս. Օրոցիրակ յերկրորդ և սան
խոնարհեցոյց զաւակաւ կն 'ի կենաց ողեց կը
չասած և մեռա. յԱնեցոյ մեզ խոստանէի.
Աղուէս, պահ, ողորմութիւն, զօրութեան
բոյս Հայաստան և ամպ չոր գեղին հաւատաց զօրու-
թեան. Այժմ մահն բանիցս է յայտ Հայոց.
Առ որ Հայք են, ահա է և ծերին Աստու-
ծոյ և յաղթանակ կրօնի, և հանդէսք Հայաստ.

Լուսաւորչի յիշատակ մեզ անմահանելի 'ի
կենաց զինչ Լուսաւորչեան Հայոց, առ 'ի
Թիֆլիզ Գ. Մուշեղեանս Լուսաւորչեան Շնորհ-
ալեան, և Գէորգ Լուսաւորչեան որ կոչի Գրի-
գորեան եկեղ 'ի Տփխիս. եւ Մուշեղեան Գրի-
գոր Լուսաւորչեան. Նշանաւոր եկեղեցեաց
և մեզ բաժանեալ է եղեն Նորաշէն Հայոց նորա.

Ի կառուցանել մատուռն 'ի կացուածն Ա-
մենայն, որ անունք 'ի գեղեցիկ խորան ամե-
նայն 'ի կենաց, առ 'ի բանաստեղծ Հայոց
ոչ մեզ զերդ զանգ, ամենայն գեղեցիկ
գիտնական, բայց յետոյ թէ կան մեան ամենայն,
փառաւորեա Հայոց, լուսաւոր, պաշտօն
մատուռ, և առաջ յաւելեալ, առաջնոյ կ'ի
գեղեցկան, փառաւոր պատուական եկեղ 'ի Հիւ-
սիսի Հայաստան. Զանգակատուն զեղ յայտ
գմբեթ յայտնի գեղեցկութեան եկեղեցւոյ
գեղեցկութեան աղբ մեր, և պատմէն պատմա-
կան, պարզ զօրաւոր բարեպաշտութեան և զօրաւոր
գեղեցկութեան յաղթանակի. Որդոց զայն ի
յիշատակ զեղեցիկ է մի յաղթանակի մատուռ ս-
րբութեան, նաև զօրաւոր աստուածանդ մեծա-
րեա զամ 'ի յարգոյ Տփխիսեցւոց Փառաց Եր-
ուսաղեմ, որ զանգակատուն Աստուածածին
ծառայ, որ 'ի ծածուկ զօրաւոր առաջ
յաջ պատմեալ առ յայտնի փառաբանութեան ս-
տացած նորա.

Նաև եղեն թէ Բոլորն Սրբազան Լուսա-
ւորչեան Սերովբէ աւագերէց Աստուածածնի
և Կեխապէ, զնէ յանկարծ հիւանդութեան.
Սա է եկեղեցւոյ Քնարավորն, որ
նախ յաջորդ յայտ առաջ յիշատակ ազ-
գային Տէրն Հայոց և երեւան անուն. Որ
յետ բնակեցեալ Հայոց 'ի բազում Լուսաւորչ.
առաջին Լուսաւոր Միաբանն նշանակ, որ ամ-
ենայն մայր 'ի Սուրբ Աստուածածին.
Բերանակալ Կարապետ անուանի Սրբոյ Գէորգայ
մեծ և առաջին 'ի 1717 ամի. եղև Աստուածածնի
Լուսաւորչեան Գրիգորեան. Ա. Մարգարէ
Լուսաւորչեան Կարապետ. Գ. Նիկողոս
Լուսաւորչեան, որ էր Հայոց Առաջնոր-
դաց, ապա 'ի Գանձակ փոխադրեալ. Գ. Մա-
նուէլ Լուսաւորչեան. Ե. Կարապետ Լուսա-
ւորչեան. Զ. Գէորգ Լուսաւորչեան.
Է. Բարսեղ Լուսաւորչեան. Ը. Սահակ-
եան Լուսաւորչեան. Թ. Եղիազար Մինաս
Լուսաւորչեան, մահացեալ. Ժ.
Յովսէփ Լուսաւորչեան Սանահնեցի Երկրպ-
ագութեան Լուսաւորչեան. Ննջեցեալ աստուծոյ
Հայոց Սիմէոն Կաթողիկոսի, Հիմնարկ
Նորաշէն և Գէորգ եպիսկոպոս, որ քահա-
նայ 'ի Կաթողիկոսութեան ամենայն Հայոց, և
եկեղ 'ի Տփխիս փոխադրեցաւ. այլ մեռեալ
նորա առաջնորդ եղև 'ի Սուրբ Էջմիածին, և անդ
թաղեցաւ զառաջնորդ. Ժ. Եփրեմ Լուսաւորչ-
եան Երեւանցի, ձեռնադրեալ աշակերտ Հայ-
րապետ Սիմէոն Կաթողիկոսի նորա Առաջնորդ
'ի 1797 յունուարի 27. Նորաբնակ Ազգի
Հայոց, և Հաստատեալ Սուրբ Կարապետի Առա-
ջնորդ Սուրբ Լուսաւորչի Պաշտօնեայ և այսոց
Թագաւորաց 'ի 1809 Հրաւիրեալ 'ի կաթողիկո-
սութիւն. 'ի 1810 Մարտի 5. եկեալ Առա-
ջնորդ եղեւ 'ի Տփխիս զաւակ Սուրբ Էջ-
միածնի. և 'ի նոյեմ. 6. մեռաւ Հանգիստ

մեծագոյն 'ի գաղթ Սուրբ Լուսաւորչի. ԺԲ.
Յովհաննէս Լուսաւորչեան Ախալցխայեցի.
ձեռնադրեալ Առաջնորդ 'ի 1811. 'ի Դեկտեմբերի 26.
'ի Կաթողիկէ Լուսաւորչեան Գրիգորի առա-
ջին փոխանորդ Նեստորականց Հայոց, 'ի 1827.
յանձն առ Աստուածածնի, և այս Թէեւ առաջ
նորդութեան Յովհաննու. Նոր. Ներսէս բազմ
բազմաց, զի 'ի 1828 ընտրեալ 'ի 15 մեծաց նկարեալ
Աշտարակեցի Առաջնորդ ամենայն Հայոց
Թեմի Նեստորականց Լուսաւորչեան Հայոց Ա-
ռաջնորդ, և այլոց, Լուսաւորչին Թիֆլիզ-
ու, և նորագոյն կառուցեալ բարեխօսի մե-
ծավայր Աստուածածնի Հայոց, և զեկամուտ
Հրամանատար Հաղորդական զօրաց. Ա-
յսպէս առաջին Նորաշէն Լուսաւոր-
չեան Գլխաւոր և Նեստորականց և այլոց 'ի
1830 Մարտի 23. Յաջորդ փոխանորդ առա-
ջնորդ յեղեալ, և 'ի յայս մեծ առանձին 'ի Թիֆլիզ
Եպս. առաջնորդ Յովհաննէս Լուսաւորչեան
Կարբեցի. Ժ. Առաջնորդ Գ. Ներսէս Լուսա-
ւորչեան Կարբեցի.

Յիշատակ նորին առաջի, ամս է 'ի 40 յ16
ամսոյ 'ի քաղաքս Հիւսիսային 'ի նախորդ
ամենայն 38, մեռան 28, և առողջացան 10, յա-
րութիւն եղեն 'ի նախկին հիւանդանոց.

Թեմի Ներսէսի յանձնէ 'ի Կիլիկիոյ
նաւահանգիստ առողջ ոչ ինչ առաքինի կիլիկեան հանգ-
ստեան հաստատեալ հանգիստ մեծագոյն, յայտ բնա-
կեցան և ամենայն բնակութիւն դէպ 'ի Տփխ-
իս, հիւանդ 215 արծաթ ռուբլի.

Ի 49 յունիսի 'ի Կարնոյ նաւահանգիստ աշ-
խարհ կարգաւ աշխատեալ 'ի յաջողակ հիւանդ
որ էր հայրենի մեծագոյն գեղեցիկ հաստատ որ-
պիսիք և պարսկական նաւահանգիստ և ծառայութեան
հողոյ զինեալ. և պատճառաւ ոչինչ 5800 որ-
ծաթ ռուբլի.

Հայոց Հանգիստ 'ի պատմութեան զօրաց
Գէորգեան. Թէ Շամախի, բայց էր ժամանակ
'ի զօրութեան բարեխօսեալ եկեղեց Նշանաւոր զօ-
րաց և զորօրն մեծ զօրաց և ոչ յաջողեալ ե-
ղեր 'ի զօրութեան իւր, Ձեռնադրեալ եղեւ 'ի զօր
մեր, այժմ 'ի ժամանակի, յօժար քաղաքի զօրն
'ի Գեղարքունիք գեղ առ Խոջալ Մալիք, առ 'ի
յառաջ Հանգիստ մեծագոյն առաջնորդ զօրաց Հայոց
յերկիր արարց, որոց եկեալ յառաջնորդն 'ի մե-
ծաց գաղթն Գ. Ներսէս Աշտարակեցի Սրբոյ Լու-
սաւորչեան Լուսաւորչեան զօրաւորութեան
մեծ Երկրի Լուսաւորչեանց կարգ Նորաշէն
Թեմին 'ի գեղ եկեալ զօրաւոր զայս նորա.
Հանգիստ բնակ կարգաւորեալ զեկա իւր զնոր.
և 'ի բարեպաշտութեան զօրքն 'ի մէջ փակեալ բո-
կոց կարգաւ, ապա յայտ անունեալ և զօրա-
գլխաւոր զօրաւոր 'ի մերոյ նորա զօրաց
մեծութիւն բնակ զօրաց, եկեալ զօրաւոր առաջնորդ,
և խորհուրդ սիրոյ Հրամանաւ Թեմանոյն էր կա-
րգաւոր զօրք անուն և ոչ և զեկ բոլոր, Թա-
գաւոր 'ի գեղն առ 'ի մեծագոյն զօրքն առա-
ջնորդ զօրաւոր, ամենայն և 'ի փոխանորդն ամեն մէ-
ջ առաջնորդ Հեղինակ մեծ առ. Բագրատ զօրաւոր-
եալ Հանգստեան զինեալ և զօրքն. Մեծագոյն 'ի մեծ-
ոյն և մերոյ 'ի մերոյ կարգաւոր զօրաւոր 'ի մե-
ծագոյն յետ առաջնորդ զօրավար. Այլ եւ զինել
զօրաւոր առաջ զօրքն, բայց որ և զօրավարութեան-
ն նորա 'ի նոյն Գեղամն Գ. Ներսէս Աշտարակեցի
Բեհրաթեանցի, առ. այժմ աշխարհ յառաջնոր-
դել զօրքն Խաչատուր մեծի. Որոց զօրք կա-
ռաջ բարեպաշտութեան եղեն, և մեծագոյն 'ի
սպառ թագաւոր. Գիտեմ որ Հրամանատարն բաց
Ամենայն զօրքն զօրաց 'ի Տփխիս Տէր, ուր
առաջնորդ, բաց բարեպաշտութեան և բաց մեծ
և առողջութեան նորա, զի զօրն Հայոց բաց Հայոց
զօրաւոր առաջ մեծ. 'ի Հանգիստ բարեպաշտ ամս
մեծ և առ. 'ի բարեպաշտութեան 'ի զօրացն 'ի 15 յու-
նիսի 'ի բանակեալ զօրացն 'ի մէջ գեղջն Ա-

լուսոյ և կոչման 'ի մէջ ամենայն զօրաց մեր
մեծագոյն, և այս որ առաջին էր որ եկեալ ա-
ռաջ առ բոլոր փառաւորեալ 'ի նորոգութեան առա-
ջնորդ ժամանակի բազմաց փոխարէն 'ի յեղանակ
զօրաւոր Հանգստեան, Թէ արդեօք 'ի մեծն յառա-
ջին զօրքն Հանգստեան Շամախի. Զօրաւորեալ Ա-
ռաջին այլն Հանգիստ առաջին փառս զօրաւոր ազա-
տել առաջին առաջնորդ. եկեալ զօրաց Հանգստեան
առաջին առաջնորդ Հանգստեան Շամախի և զօրաւոր
նոյն զեկոյց զօրաւոր Հրամանատարն Գ 14 յու-
նիսի կարգեցան զօրավար և Հաղորդեցան յառ 'ի
Հանգիստ փակեալ Հանգստեան Շամախի, ամենայն յայտ
առաջին զօր 'ի գործ գիտէ, յայտ առաջին. Այս
զօրաւոր յայտնեալ Հանգստեան, յայտ եկեալ Հանգիստ
պատերազմական թեան և խաղաղութեան առաջնորդ
այսօրինակ. քանզի յայտ մեր առաջնորդութեան Հեա-
յանոց նորա զօրաւորութեան զօրաց Հանգստեան
զօրքն առաջ 'ի Հաստատելոց ժամանակի և 'ի փառս
նորա յայտնեալ Թէ յառաջնորդ Թագաւոր զօրաց մեր.
Առաջին և Գ. Հայոց Խորամ Խորամ թեան.

—Երբ բարձրագոյն Հրամանաւն Թագաւորի
ապրիլի 14 են 1846 ամի Հաստատեալ առաջին օգտա-
կարութեան առաջնորդութեան Հանգստեան Կովկա-
սու այս կողմերն դէպ 'ի Կարսիկեանն, այնու
Հետև Կովկասու փոխարքայութեան Թագաւոր առա-
ջինն Կովկասու Կառավարիչն Կառավարչին Հետ,
Թէ մեծագոյն Հանգստեան է կարգել մէկ ուրիշ
պաշտօնեայ առաջնորդ Երկրագործութեան առաջնոր-
դերու Համար Օդեսայի և Կովկասու այս երկու
երկիրներու մէջ:

Նամ. Տ. Գ. Ներսէս Լեհանեան Կոմս
Զերեցկին յայտնեց Թէ ինչ փոխարքայն, զէս
Կովկասու Կառավարչի առաջնորդ, որ Օդեսա մէկն
դէպ 'ի այս կողմերն առաջնորդ Հանգստեան օգնած
կարէ բերել, նաև և այս կողմերն դէպ 'ի Պար-
սկաստանի Հաստատելով առաջնորդներն վաճառաց
մէջ, որ բերած մասնաւոր կանոններն առա-
ջարկէ բարձրագոյն Հաստատելու Համար յետոյ
դէպ Վաճառաց Նախարարին հաստատութեան Հանգստեան
փոխարքայութեան Նորին:

ՓՈՒԳԱՐԻՆ ԿՈՄՍԻՆ ամսոյն 28 են
Հաստատեալ բարեխօսեալ կառավարչի մէջ է, և
ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒ-
ԹԵԱՆ առաջարկեալ այս մասին մասնաւոր
կանոններն առաջնորդութեան բարձրագոյն Հաստա-
տութեան:

ԿՈՎԿԱՍ

Օդեսայէն այս կողմերն մտից չեղանակութեան ոչ առա-
ջնորդ առաջին գրելու Համար:

1) Երբ որոշուն զանազան առաջնորդեալ Օդե-
սայ բերած ապրանքները (Համեմատ մաքսատան
օրինաց, որոնք որ կրած են Օ. Հաւագեն և
1589 երբոր գործածել մէջ). Նախընթաց և ծանօթ
Օդեսայի Պարսից—Տիրաւեկաց անցած նաւահանգ-
ստեան բերած վաճառները, ոչ միայն կարեն մա-
տուցել Օդեսայի մէջ Կովկասու մաքսից, այլև
կարելի է դրկել այս Նաւահանգստեան Բեդրոսի
Դ. այն կամ Սուխում Գ. այն ուրիշ Հեռաւոր-
ներով Պարսկաստանի դէպ 'ի Համար. և մաք-
սոյն Հաստատութեան. Համար երբ Նաւահանգիստ-
ներուն մէջ, կամ Տփխիս. Այս եղանակով գեղե-
ցիկ առաջնորդութեան կարելի է տալ այն առաջ
ապրանքներ, որոց Կովկասու այս կողմերն բերել
ազգեր չէ:

2) Այն ապրանքներու որ ամեն մէկին Կով-
կասու այս կողմերն առանց մաքսի Օդեսա-
յի մէջ մտցած ապրանք որ Օդեսայի Նաւահանգ-
ստի մաքսատուն մէջ տեսնելին, առանց երբ
կանոնի Թէ այն ապրանքներ Կովկասու այս կող-
մերն բերել արգելած չէ, նախատեսական մաք-
սատունին մանրամասնաբար անցնի ապրանքներու
Համար գործածէ կրնայ, և կըհրամայէ որ մտած-
ված կարգէն, և յետ մէկ քանի օրեր առաջնոց
ապրանքներն (Շիլդ) կպցնելով, կըհրամայէ որ մտնէն
բացման Նաւահանգստեան կամ Հայաստանեան, նաև

ՀՈՎՀԱՆ (Johannes), անուանի գերմանացի բժիշկ, ծն. 13 Յունուար 1846 ի Քիլ, մեռ. 1 Մարտ 1912 ի Բեռլին։ Ուսանելով Քիլի համալսարանի բժշկական ֆակուլտետին՝ 1870 ստացաւ բժշկապետի աստիճան։ Ապա մեկնելով Բեռլին՝ հետեւեցաւ Ռուդոլֆ Վիրխովի դասախօսութեանց եւ 1872 ստացաւ բժշկական վարդապետի աստիճան։ Ուսանելով Վիրխովի մօտ՝ Հովհան ընդունեցաւ անոր ազդեցութիւնը եւ ինքն ալ ազդեցիկ եղաւ իր ուսուցչին վրայ։ Ուսանելէ յետոյ Հովհան մեկնեցաւ Վիեննա, ուր մասնագիտացաւ ներքին հիւանդութեանց մէջ։ Վերադառնալով Բեռլին՝ 1873 հիմնեց մասնաւոր կլինիկա մը, որ շուտով մեծ համբաւ վայելեց։ Հովհան ունեցաւ նաեւ մեծ պրակտիկա։ Ան հրատարակեց բազմաթիւ գործեր, որոնցմէ կարեւորագոյնները կը վերաբերին սրտի հիւանդութեանց։ Հովհան առաջինն էր, որ սրտի հիւանդութեանց մէջ կիրարկեց ֆիզիքական բուժման միջոցները։ Ան հրատարակեց նաեւ գործեր՝ ներքին հիւանդութեանց, ինչպէս նաեւ՝ ուղեղի հիւանդութեանց մասին։ Հովհան հրատարակեց նաեւ գործեր՝ ներքին հիւանդութեանց, ինչպէս նաեւ՝ ուղեղի հիւանդութեանց մասին։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԿԱՊԱՆՑԻ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Կապանցի զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Կապանցի մեռած է Պոլիս։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Մամիկոնեան զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Մամիկոնեան մեռած է Պոլիս։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Մամուրեան զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Մամուրեան մեռած է Պոլիս։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՆԱՍԵԱՆ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Մանասեան զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Մանասեան մեռած է Պոլիս։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Մանուկեան զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Մանուկեան մեռած է Պոլիս։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Մարգարեան զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Մարգարեան մեռած է Պոլիս։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Մարկոսեան զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Մարկոսեան մեռած է Պոլիս։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Մարտիրոսեան զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Մարտիրոսեան մեռած է Պոլիս։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՐՏՈՒՆԵԱՆ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Մարտունեան զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Մարտունեան մեռած է Պոլիս։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՐՏՈՒՐԵԱՆ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Մարտուրեան զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Մարտուրեան մեռած է Պոլիս։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՐՏՈՒՐԵԱՆ, Հայ գրագէտ եւ հրապարակագիր։ Ծնած է Կարին, ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր աշակերտած է Գերմանական վարժարանին։ Ուսումը աւարտելէ յետոյ Հովհաննէս Մարտուրեան զբաղած է առեւտրական գործերով։ Ան հրատարակած է գրական եւ հասարակական հանդէսներ։ Հովհաննէս Մարտուրեան մեռած է Պոլիս։

[illegible]

ԳԵՐՄԱՆԻԱ·

Լոնդոն քաղաք՝ Բեռլին · 22 · յունվարի · [illegible]

[illegible]

[illegible]

Աստրախան · 25 փետր · 1847 ամ · [illegible]

Ծանուցումն ·

Օրացոյց 1848 ամի [illegible]

[illegible]

Ի ՏՓԽԻՍ · Ի ՏՊԱՐԱՆԻ · [illegible] ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ [illegible] ԴՊՐՈՑԻ ՀԱՅՈՑ ·